Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Arkitektur och informatik
Pernilla Karlsson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-09-16

HSN 2026-0632

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över remiss – Datastrategi för Region Stockholm 2027–2031

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsnämnden har givits möjlighet att yttra sig över remiss Datastrategi för Region Stockholm 2027–2031. Detta tjänsteutlåtande utgör hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Remiss – Datastrategi för Region Stockholm 2027–2031

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Hälso- och sjukvårdsnämnden antar hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande och överlämnar det till regionstyrelsen.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Region Stockholm producerar och förvaltar stora mängder data som används inom regionens verksamheter och av aktörer utanför Region Stockholm. Utvecklingen inom digitalisering och artificiell intelligens, tillsammans med ökade nationella och europeiska krav på datadelning, dataskydd och informationssäkerhet, innebär ett ökat behov av tillgängliga och tillförlitliga data. Samtidigt finns enligt förslaget till datastrategi ett gap mellan den potential som finns i Region Stockholms data och dagens förutsättningar att tillgängliggöra och använda dem. För att stärka förmågan krävs bland annat styrning och samordning, tydliga arbetsprocesser, rätt kompetenser, informationsstrukturer, teknik och juridiskt stöd.

Förslaget till Datastrategi för Region Stockholm 2027–2031 syftar till att ge Region Stockholm bättre förutsättningar att nå sina mål genom en mer samordnad, effektiv, laglig, säker och etisk hantering av data. Strategin ska även bidra till att bättre ta tillvara möjligheterna med digitalisering och artificiell intelligens, effektivisera arbets- och beslutsprocesser, utveckla tjänster samt stödja forskning, innovation och regional utveckling.

Strategin gäller för perioden 2027–2031 och utgår från styrande principer inom nio strategiska områden. För respektive område beskrivs förutsättningar och behov, en målbild för 2031 samt steg på vägen mot målbilden. Strategin innehåller även en övergripande målbild för 2040.

Överväganden
Hälso- och sjukvårdsnämnden är positiv till förslaget till datastrategi och delar bedömningen att en mer sammanhållen och strategisk hantering av data och information är en viktig förutsättning för Region Stockholms fortsatta utveckling. För hälso- och sjukvården är tillgång till tillförlitlig, strukturerad och jämförbar information central för att kunna planera, styra och följa upp vården samt för verksamhetsutveckling, forskning och innovation.

Styrning, ansvar och genomförande
Nämnden bedömer att strategin behöver ytterligare tydliggöra ansvar, mandat och genomförande. Det bör framgå vem som har det övergripande ansvaret för att samordna och följa upp strategin samt hur ansvaret för de olika stegen på vägen fördelas mellan regiongemensam nivå, nämnder, förvaltningar och bolag. Detta är särskilt viktigt inom hälso- och sjukvården, där information hanteras av många olika vårdgivare och över organisatoriska och juridiska gränser. Det behöver även tydliggöras hur den föreslagna datastyrningen förhåller sig till och integreras med befintlig styrning av information, informationsförvaltning och arkitektur, så att parallella styrstrukturer undviks. Målbilderna bör där det är möjligt kompletteras med uppföljningsbara mål och indikatorer.

Informationsstruktur och interoperabilitet
För hälso- och sjukvårdens information är semantisk interoperabilitet en grundläggande förutsättning. Gemensamma begrepp, informationsmodeller, terminologier, kodverk och standardiserade format behövs för att information ska kunna förstås och användas med samma innebörd oberoende av vårdgivare och tekniskt system. Strategin bör därför tydligare utgå från ett sammanhållet data- och informationsperspektiv och bygga vidare på redan etablerade regionala förmågor och strukturer inom

bland annat masterdata, informationsförvaltning och vårdinformatik, snarare än att etablera parallella strukturer.

Nämnden vill särskilt framhålla betydelsen av den nationella och europeiska utvecklingen inom hälso- och sjukvårdens informationsområde. Strategin anger att gemensamma informationsstrukturer under perioden 2030–2031 ska säkerställas vara anpassade till nationella och europeiska standarder. Nämnden bedömer att detta perspektiv behöver finnas med redan när informationsstrukturer prioriteras, utvecklas och införs. Nationella och europeiska standarder och infrastrukturer bör således vara en utgångspunkt för den regionala utvecklingen från början, snarare än något som informationsstrukturerna anpassas till i ett senare skede. Detta är särskilt angeläget mot bakgrund av utvecklingen av den nationella digitala infrastrukturen och genomförandet av det europeiska hälsodataområdet, EHDS.

Information behöver också struktureras så att den kan användas både i den direkta vården och för uppföljning, kunskapsutveckling, forskning och annan rättsligt tillåten sekundäranvändning.

Dataplattformar och informationssäkerhet

Nämnden delar strategins inriktning att investeringar i dataplattformar ska bygga på fastställda målarkitekturer och ske samordnat. För att dataplattformarna ska kunna stödja verksamhetens behov behöver målarkitekturerna emellertid omfatta mer än den tekniska plattformsarkitekturen. Utvecklingen behöver ske i nära samspel med verksamhets- och informationsarkitektur samt informationsstyrning, så att plattformarna utgår från verksamhetens informationsbehov och gemensamma informationsstrukturer. Detta är en förutsättning för att möjliggöra interoperabilitet, återanvändning och en långsiktigt sammanhållen förvaltning av information och data.

Informationssäkerhet, dataskydd och personlig integritet behöver tydligt genomsyra strategins genomförande. Ökad tillgänglighet till vård- och hälsodata behöver balanseras mot krav på sekretess och dataskydd samt den enskildes personliga integritet. Säkerhet och dataskydd bör byggas in från början och omfatta bland annat behovsstyrd åtkomst, informationsminimering, spårbarhet och skydd mot obehörig användning och förvanskning.

Rådighet och bevarande
Nämnden delar bedömningen att rådighet över data är viktig för att Region Stockholm ska kunna fullgöra sitt uppdrag. Strategin lyfter särskilt fram upphandling och avtal som verktyg för att säkerställa rådighet över data. Inom hälso- och sjukvården är frågan samtidigt mer komplex, eftersom vård bedrivs av flera vårdgivare med olika juridiskt ansvar. Regionens behov av tillgång till information för bland annat planering, styrning och uppföljning behöver därför vägas mot rättsliga förutsättningar, patienternas personliga integritet och vårdgivarnas ansvar och berättigade intressen. Avtal och upphandling är viktiga verktyg, men rådighet över vård- och hälsodata behöver hanteras även utifrån juridiska, organisatoriska och informationsstyrningsmässiga förutsättningar.

Nämnden delar strategins inriktning att bevarande av information behöver planeras genom hela informationens livscykel och att detta behöver beaktas redan innan informationssystem avvecklas. För hälso- och sjukvården behöver detta perspektiv även tydligt kopplas till situationer där en vårdgivares uppdrag eller avtal med Region Stockholm upphör. Strategin behandlar avtals och verksamheters upphörande i relation till rådighet över data, men kopplingen till det långsiktiga bevarandet behöver tydliggöras. Information som ska bevaras och fortsatt vara tillgänglig för exempelvis uppföljning, forskning eller andra rättsligt tillåtna ändamål behöver kunna omhändertas även efter att den ursprungliga avtalsrelationen har upphört.

Samlad bedömning
Hälso- och sjukvårdsnämnden bedömer sammantaget att datastrategin ger en god grund för Region Stockholms fortsatta utveckling. För hälso- och sjukvårdens del är det särskilt viktigt att det fortsatta arbetet säkerställer tydlig styrning och ansvarsfördelning, semantisk interoperabilitet, tidig anpassning till nationella och europeiska förutsättningar samt en ändamålsenlig balans mellan tillgänglighet, rådighet, informationssäkerhet och personlig integritet.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget bedöms inte ha några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget bedöms inte ha några konsekvenser för patientsäkerhet.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget bedöms inte ha några konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Förslaget bedöms inte ha några miljömässiga konsekvenser.

Administrativa konsekvenser
Förslaget bedöms inte ha några administrativa konsekvenser.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Caroline Hagberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2026-09-16